

Protokoll funktionshinderrådet

Närvarande:

Ordförande	Nils Duwähl (DHR)
Ledamöter	Niklas Bjurström (FRS/Epilepsi föreningen i Stor-Stockholm) Elsa Brunemalm (SDF) Gunilla Antemar (FRS/Neuro) Gunnar Sandström (SRF) Micaela Kedhammar (Attention/FRS) Christer Jerström (ÅSS)
Tjänstemän	Maria Karlsson, socialförvaltningen Lisa Gagnerud, socialförvaltningen Therese Englund, socialförvaltningen Jonna Hermansson, äldreförvaltningen Ann-Kristin Ingemarsson, äldreförvaltningen Sanna Bjälevik-Chronan, äldreförvaltningen Håkan Andersson, överförmyndarförvaltningen Philip Stewén, borgarrådssekreterare

Frånvarande -

Justerare Niklas Bjurström (FRS/Epilepsi föreningen i Stor-Stockholm)
Gunilla Antemar (FRS/Neuro)

Sekreterare Therese Englund, socialförvaltningen

Tidpunkt:

Den 14 november 2024 klockan 14:00-16:00.

Förmöte för rådets ledamöter och ordförande startade klockan 13:30.

Plats:

Digitalt via Zoom X

Bilagor

Bilaga 1 – Digitaliseringsplan.pptx

Bilaga 2 – Socialnämndens budgetuppdrag.pptx

Bilaga 3 – Äldrenämndens budgetuppdrag.pptx

1. Godkännande av föredragningslistan

Den utsända dagordningen godkändes.

2. Val av justerare och tid för justering

Niklas Bjurström och Gunilla Antemar utsågs att justera dagens protokoll. Justeringar ska vara klar måndag förmiddag den 18 november 2024.

3. Ann-Kristin Ingemarsson och Sanna Bjälevik-Chronan (strateger, äldreförvaltningen)

Gästar rådet för att diskutera digitaliseringsplan 2025-2026 för äldreomsorgen i Stockholm stad med inriktning 2027.

Ann-Kristin Ingemarsson och Sanna Bjälevik-Chronan visar ett bildspel (se bilaga 1).

Rådet undrar hur staden ser på frågan om tillgång till utrustning för de som inte har råd att köpa själva, som surfplattor eller annan teknik.

Ann-Kristin Ingemarsson berättar att det på många äldreboenden redan finns surfplattor tillgängliga för de boende, men att de ibland bara används som samlingsenheter. Frågan om ekonomiskt stöd och hur man kan säkerställa att alla har tillgång till nödvändig utrustning är något som pågår. Hon berättar att det handlar om att hitta sätt att ge äldre tillgång till tekniken även om de inte har möjlighet att köpa den själva. Dock är det ännu oklart om det kommer att finnas utrustning för alla direkt på boendena.

Rådet undrar vilka typer av tjänster som kommer att erbjudas den enskilda individen i staden och om det kommer att finnas möjlighet att integrera digitala system för hälso- och sjukvården, så att användarna inte behöver hantera olika system från olika aktörer.

Ann-Kristin Ingemarsson och Sanna Bjälevik-Chronan berättar att Stockholms stad redan erbjuder e-tjänster, som möjligheten att ansöka om sjukresor eller hemtjänst online. När det gäller hälsovård är det mer komplicerat eftersom varje aktör ofta använder egna system. Det pågår dialoger för att försöka förenkla och integrera systemen, men att det är en lång process att få alla aktörer att samverka kring en gemensam lösning.

Rådet undrar om staden kommer kunna erbjuda anpassade enheter, som datorer eller surfplattor, för personer med synskador som kan användas på äldreboenden eller i ordinärt boende.

Ann-Kristin Ingemarsson och Sanna Bjälevik-Chronan berättar att det pågår ett arbete för att undersöka hur hjälpmedel kan anpassas för synskadade. Studiebesök har gjorts tillsammans med leverantörer av hjälpmedel för synskadade för att hitta lösningar. Fokus ligger på att göra det möjligt för äldre att använda digital teknik, både på äldreboenden och i ordinärt boende, och hjälpa dem att ta del av digitala tjänster.

Rådet undrar hur digital mognad ska säkerställas både för personal inom äldreomsorgen och för de äldre själva, så att ingen blir utestängd.

Ann-Kristin Ingemarsson och Sanna Bjälevik-Chronan förklarar att för att öka den digitala mognaden genomförs utbildningar för både personal och äldre. Det finns digitala stödjare i varje stadsdel som erbjuder hjälp till äldre med tekniken, och aktiviteter erbjuds på träffpunkter och aktivitetscenter. Det är också ett kontinuerligt arbete för att stärka kompetensen inom äldreomsorgen och säkerställa att äldre får möjlighet att lära sig och använda digital teknik.

Rådet undrar om det finns planer på att utveckla eller anpassa digitala trygghetslarm för att hjälpa personer med demens, så att de inte känner sig kontrollerade men fortfarande kan få hjälp vid behov?

Ann-Kristin Ingemarsson och Sanna Bjälevik-Chronan berättar att Stockholm Stad har pågående arbete med att utveckla trygghetslarm för äldre, särskilt för personer med demens. Målet är att skapa en lösning som ger frihet och autonomi samtidigt som den säkerställer att hjälp finns tillgänglig vid behov. De förklarar att frågan är komplex eftersom den involverar både säkerhet och användarvänlighet, men att det pågår arbete för att hitta fungerande och etiska lösningar för detta.

Rådet undrar om staden kommer att erbjuda utbildning för äldre för att hjälpa dem att använda digitala verktyg och förstå nya digitala system.

Ann-Kristin Ingemarsson och Sanna Bjälevik-Chronan berättar att det idag erbjuds utbildning genom digitala stödjare i stadsdelarna. Dessa hjälper äldre som har problem med att använda tekniska lösningar. Dessutom erbjuds utbildning och praktiska exempel inom äldreomsorgen för att hjälpa både personal och äldre att förstå och använda digitala verktyg. Det pågår också aktiviteter på olika träffpunkter där äldre kan få hjälp med digitalisering.

Rådet tackar Ann-Kristin Ingemarsson och Sanna Bjälevik-Chronan för att det kom och gästade rådet och ser fram emot att få höra mer om hur det går med arbetet framöver.

4. Förvaltningarna berättar lite om huvuddragen i de budgetuppdrag som de fått för 2025

Socialnämnden

Maria Karlsson visar bildspel (se bilaga 2).

Maria Karlsson berättade om de olika uppdrag som socialnämnden är ansvariga för som en del av budgeten för 2025, och några av de övergripande målen inkluderar omställningen till den nya socialtjänstlagen, motverkande av desinformation, och att skapa fler boenden i egen regi för personer med funktionsnedsättning.

Överförmyndarnämnden

Håkan Andersson berättar om att deras budgetuppdrag handlar om att förbättra kvaliteten på ställföreträdartjänster genom kortare väntetider, ökad digitalisering, utbildning och rekrytering.

Rådet ställer frågan om det är de nyrekryterade eller även de befintliga ställföreträdarna som ska genomgå lämplighetskontroller. De undrar också om det finns några gränser för hur många uppdrag en professionell ställföreträdare kan ha, med tanke på att det kan vara svårt att bevaka en individs sociala situation om de har många uppdrag.

Rådet frågar vidare om hur upphandlingen av professionella ställföreträdare fungerar. De undrar också om det finns ett tak för antalet klienter som en ställföreträdare får ha, med hänvisning till ett tidigare politiskt beslut om att sätta ett tak på 10 uppdrag per ställföreträdare. Slutligen frågar rådet om möjligheten för ställföreträdare att dela på ett uppdrag, särskilt i de fall där arbetsbelastningen är för stor för en person att hantera ensam.

Håkan Andersson förklarar att fokus i första hand ligger på de befintliga ställföreträdarna, för att säkerställa god tillgänglighet och service. Det är viktigt att dessa stannar kvar och kan ta fler uppdrag, eftersom det finns en kontinuerlig omsättning. För att möta behovet av nya ställföreträdare är det också viktigt att hitta nya varje år.

När det gäller antalet uppdrag för professionella ställföreträdare säger Håkan Andersson att det inte finns några lagstadgade gränser. Det är förvaltningens ansvar att säkerställa att ställföreträdarna sköter sina uppdrag, oavsett antalet. Han nämner också att det saknas ett nationellt ställföreträdaregister, vilket gör det svårt att hålla koll på uppdrag i andra kommuner. Om ett register inrättas skulle förvaltningen kunna se om en

ställföreträdare har för många uppdrag och i så fall säga nej till fler.

Håkan Andersson berättar att staden har anlitat företaget Opti, men de har inte upphandlats enligt stadens regler. Staden planerar att avveckla samarbetet med Opti och istället bygga upp en egen förvaltningsenhet för professionella ställföreträdare. Denna enhet är under uppbyggnad och kan successivt ta över de uppdrag som Opti hanterar.

När det gäller taket på antalet klienter för ställföreträdare förklarar Håkan Andersson att ett politiskt beslut för några år sedan sänkte taket från 10 uppdrag, eftersom det inte alltid är en bra indikator på om ställföreträdaren utför sitt arbete korrekt. Många professionella ställföreträdare har fler uppdrag och sköter dem bra, och därför är det viktigare att fokusera på hur uppdragen sköts snarare än antalet

Angående möjligheten för ställföreträdare att dela på ett uppdrag förklarar Håkan Andersson att det är möjligt att dela upp uppdraget, exempelvis genom att en ställföreträdare sköter den ekonomiska delen och en annan den juridiska. Detta kan vara nödvändigt i komplexa ärenden där det krävs olika kompetenser och det är för mycket arbete för en person att hantera ensam.

Äldrenämnden

Jonna Hermansson visar ett bildspel (se bilaga 3).

Jonna Hermansson presenterar fokusområden för budgeten, där samverkan mellan staden, regionen och andra förvaltningar är centralt. Hon lyfter fram tre huvudområden: boende för äldre, förebyggande hälsofrämjande arbete och arbete mot välfärdsbrott. Ett viktigt mål är att stärka egen regi och göra kvalitetsobservationer av verksamheter inom äldreomsorgen.

Jonna Hermansson nämner även några specifika uppdrag för det kommande året, bland annat att utreda övergången för personer med funktionsnedsättning (65+), fortsätta arbetet med teckenspråkiga äldre vägledare, samt utreda efterfrågan på teckenspråkig äldreomsorg. Samarbetet med socialförvaltningen är också en viktig del av omställningen till en sammanhållen socialtjänst och God och Nära Vård och Omsorg.

Rådet ställer frågor om olika aspekter av nämndens budget och kommande uppdrag. Först frågas det om uppdraget kring äldre med funktionsnedsättning (65+) och deras övergång till ordinarie eller LSS-boenden och om det kommer att innebära riktade aktiviteter för målgruppen.

En fråga ställs också om den pågående utredningen om teckenspråkig äldrevägledare och om det kommer att omfatta taktilt teckenspråk. Vidare frågas det varför äldreförvaltningen valt att fokusera på kvalitetsobservationer inom egen regi och inte på den upphandlade verksamheten. Rådet vill även veta mer om vad kvalitetsobservationer innebär och om de är deltagande eller om de utförs genom att observera verksamheten utan aktivt deltagande.

Jonna Hermansson svarar att uppdraget om äldre med funktionsnedsättning (65+) och deras övergång till ordinarie och i LSS-boenden syftar till att skapa en meningsfull tillvaro för målgruppen genom riktade aktiviteter och trygghetspunkter. Det är ett nytt uppdrag och kommer att följas noggrant över året för att säkerställa att det ger önskade resultat.

När det gäller frågan om taktilt teckenspråk i det uppdrag som rör teckenspråkig äldre vägledare, bekräftar Jonna Hermansson att taktilt teckenspråk är en del av uppdraget och kommer att ingå när teckenspråk behandlas.

Angående kvalitetsobservationer för egen regi förklarar Jonna Hermansson att dessa observationer är en del av en uppföljningsmodell som antogs i kommunfullmäktige för flera år sedan. Modellen är fokuserad på att följa upp äldreomsorgen genom flera perspektiv. Kvalitetsobservatörer går ut i verksamheter som särskilda boenden, hemtjänst och dagverksamheter och observerar hur verksamheterna praktiskt fungerar i vardagen för de äldre. Syftet är att inte bara inspektera utan att bedöma hur rutiner efterlevs i praktiken och hur det påverkar den äldre individens vardag.

Rådet tackar Maria Karlsson, Håkan Andersson och Jonna Hermansson för dragningarna.

5. Genomgång av föregående protokoll

Rådet tackar för välskrivet protokoll.

Protokollet läggs till handlingarna.

6. Socialnämnden

6.1. Föredragningslista socialnämnden 2024-11-20

Rådet har inga kommentarer.

6.1.9. Remiss av Betänkande Ett nytt regelverk för hälsodataregister (SOU 2024:57)

Rådets kommentar:

Rådet diskuterar det nya regelverket för hälsodataregister och uttrycker osäkerhet kring vad det innebär.

Rådet påpekar att stora skillnader mellan kommuner, som exempelvis när en individs assistanstimmar reduceras utan förändrade behov, gör det nödvändigt med ett nationellt register. Rådet anses det vara ett viktigt steg för att skapa en mer enhetlig och rättvis systematik för funktionsnedsättningsinsatser.

Maria Karlsson förklarar att det handlar om data för statistiska ändamål, inte persondata. Syftet är att kunna jämföra insatser på nationell nivå för att validera och utveckla tjänster, inte följa enskilda individer.

6.1.11. Genomlysning av boendekedja för våldsutsatta

Rådet har inga kommentarer.

7. Äldrenämnden

7.1. Föredragningslista äldrenämnden 2024-11-26

Rådet har inga kommentarer.

7.1.11. Digitaliseringsplan 2025-2026 för äldreomsorgen i Stockholm stad med inriktning 2027

Se svar under punkt 3.

7.1.13. Funktionsbeskrivning syn- och hörselinstruktör

Rådets kommentar:

Rådet uttrycker att det är viktigt att inte bara fokusera på döva eller dövfödda, utan även på personer som förlorar hörseln på äldre dagar, som tillhör målgruppen. Alla med hörselnedsättning bör inkluderas för att ingen ska hamna utanför.

Vidare påpekas att även om de aktuella målgrupperna är små, borde det finnas samordning över hela kommunen för att säkerställa likvärdig service, något som tidigare inte funnits.

Rådet skulle vilja ha en dragning om detta i framtiden.

8. Överförmyndarnämnden

8.1. Föredragningslista överförmyndarnämnden 2024-11-21

Rådet har inga kommentarer.

8.1.9. Månadsrapport oktober 2024

Rådet har ingen kommentarer.

9. Anmälningsärenden/Övrigt

Lisa Gagnerud har med sig en fråga från tidigare möte som handlade om vilka företag som erbjuder ledsagning/ledsagarservice på teckenspråk eller taktilt teckenspråk och om det finns samordning i kommunen. Det konstateras att det inte är lätt att få fram information om teckenspråkstjänster via stadens hemsida, eftersom språk inte går att filtrera på.

Flera företag nämns, inklusive CJ och Attendo, som erbjuder teckenspråkstjänster.

Det framgår från rådet att Attendo har köpt upp CJ och Olivia, vilket har skapat oro för att tjänsterna ska försvinna. Det påpekas också att det är viktigt att säkerställa att tillräckligt antal ledsagare med teckenspråkskompetens finns i hela staden, särskilt för personer med dövblindhet.

Rådet uttrycker också behovet av att förbättra filtreringsmöjligheterna på stadens hemsida, så att det blir lättare att hitta företag som erbjuder de tjänster som efterfrågas.

Lisa Gagnerud tar det vidare.

Nästa sammanträde är den 5 december och kommer att vara digitalt.

Ordförande tackar för ett bra möte och avslutade mötet.